

Vad är en standard?

En standard kan enklast beskrivas som en frivillig och i samförstånd framtagen lösning på ett gemensamt problem. Syftet med en standard är att få enklare rutiner, billigare flöden, höjd kvalitet och säkerhet inom branscher, mellan kulturer och över landsgränser.

SIS, Swedish Standards Institute är en medlemsorganisation som ansvarar för framtagning av standarder i Sverige i samverkan med sina medlemmar. Medlemmarna är företag, myndigheter, forskare och organisationer.

Standardiseringsdokument inom ergonomi arbetas fram på internationell nivå (inom International Organization for Standardization, ISO) och europeisk nivå (inom Comité Européen de Normalisation, CEN). ISO-standarder är frivilliga att tillämpa medan europeiska standarder (EN-XXXX) är bindande för EU-anslutna stater så till vida att de automatiskt blir nationell standard (SS-EN-XXXX i Sverige).

En standard kan köpas från SIS, se SIS hemsida (länk längst ner på sidan) för pris och mer information.

Vilka typer av ergonomistandarder finns det?

Den svenska standardiseringskommittén för ergonomi är organiserad i tre huvudområden.

- **Belastningsergonomi** - Standardisering kring bland annat belastningsergonomisk design av arbetssystem och produkter, biomekanik, kroppsmått, arbetsställningar, 3D-modeller och termiskt klimat.
- **Ergonomi vid människa-systeminteraktion**- Arbete som syftar till att förbättra användningen av system inom arbetslivet samt för konsumenter och medborgare. Det inkluderar:
  - o användarcentrerade design och utvecklingsprocesser (standarder på processnivå);
  - o utformning av system, produkter och tjänster för att ge ökad användbarhet, tillgänglighet och önskad användarupplevelse (standarder för utformning och interaktionsdesign - mjukvara och hårdvara) samt
  - o skapandet av bredast möjliga tillgänglighet och värde för organisationen samt standarder för utvärdering av system och tjänster med avseende på användbarhet, tillgänglighet, användarupplevelse och värde för användaren och organisationen (*usability, accessibility, user experience/UX och value in use*).
- **Ljus och belysning** - Standarder som baseras på grundläggande forskning för ljus och belysning inom bland annat följande områden: inomhus- och utomhusbelysning, nödbelysning, fotometri, ljusets visuella och icke-visuella effekter på människan och energianvändning.

Hur kan en standard användas?

Situationen och ändamålet är styrande för hur en ergonomistandard kan användas. Här följer några situationsanpassade exempel:

- För att säkerställa att man förhåller sig till och använder korrekt terminologi är den övergripande och allmänt hållna standarden *Ergonomi - Allmänna riktlinjer, principer och begrepp (SS-EN ISO 26800)* ett bra verktyg;
- Vill man fördjupa sina kunskaper om arbete vid maskiner är det kanske den mer specifika standarden *Människans fysiska förmåga - Del 4: Utvärdering av arbetsställningar och rörelser i relation till maskiner (SS-EN 1005-4)* som ska användas;
- Är man projektledare eller systemutvecklare och vill säkerställa att ergonomiska perspektiv inom människa-systeminteraktion tillämpas vid utveckling av ett nytt interaktivt system är standarden *Ergonomi vid människa-systeminteraktion - Del 210: Användarcentrerad design för interaktiva system (SS-EN ISO 9241-210)* en mycket bra vägledning;
- Vill man vara säker på att det finns tillräcklig och rätt belysning för en viss typ av kontorsmiljö kan standarden *Ljus och belysning - Belysning av arbetsplatser - Del 1: Arbetsplatser inomhus (SS-EN 12462-1)* användas.

Hur medverkar EHSS i standardiseringsarbetet?

EHSS är representerade med en styrelseledamot alternativt av styrelsen utvald medlem i SIS/TK 380. SIS standardiseringskommitté 380 Ergonomi är organiserad i tre arbetsgrupper (AG:s) med inriktning belastningsergonomi/termiskt klimat, människa-systeminteraktion och belysning.

EHSS representant informerar styrelsen om pågående arbete, skickar ut remisser till styrelsen och deltar i arbetsmöten och ansvarar även för samordning av remissvar från EHSS. Informerar medlemmarna om vad som är på gång och nyheter inom området genom EHSS-Nytt och på hemsidan.

Om du vill veta mer kan du gå in på SIS hemsida:

www.sis.se

Eller om du har frågor så är du välkommen att kontakta Björn Nilsson på SIS som är ansvarig för Ergonomiområdet.

Björn Nilsson

SIS, Swedish Standards Institute

Postal address: SE-118 80 Stockholm

Office address: Sankt Paulsgatan 6

Office: +46 8 555 520 00

Direct: +46 8 555 522 97